

Konferencija “Gradimo zajedno”

Upravljanje
infrastrukturnim
projektima
u lokalnim
samoupravama

POSLOVNI OBJEKAT U ULICI JURIJA GAGARINA NA NOVOM BEOGRADU

900 m2 komercijalnog prostora i 500 m2 kancelarijskog prostora
MOGUĆNOST PARCELIZACIJE PROSTORA

POSEBNE POGODNOSTI OPREMANJA LOKALA ZA DUGOROČNE ZAKUPCE

IZNAJMLJIVANJE POSLOVNOG PROSTORA NA TEL:

063 / 105 - 75 - 45

AS
PROPERTY

STAMBENO - POSLOVNI OBJEKAT "TAMIŠ KAPIJA 1" U PANČEVU

ekskluzivni stanovi sa vrhunskom opremom
od 27m2 - 146m2

Liftom sa sprata vašeg stana možete se spustiti do prostranog supermarketa u prizemlju, ili shopping mall-a na prvom spratu, a posle kupovine možete predahnuti u prelepim kaficima u atrijumu.

Mnoštvo sadržaja za svakodnevni život... Stanovi koji Vam nude luksuz, bezbednost, komfor i privatnost

kontakt za prodaju stanova:
063/111 - 74 - 29

zakupite mesto vašeg uspeha

PREKO 50 ATRAKTIVNIH DELATNOSTI U 70 LOKALA !

SHOPPING MALL • **IDEA** SUPERMARKET • 200 STANOVA • 200 GARAŽNIH PARKING MESTA

PRODAJA I ZAKUP LOKALA NA TELEFON:

063 / 105 - 75 - 45

EnA
GROUP

KONFERENCIJA "GRADIMO ZAJEDNO" - UPRAVLJANJE
INFRASTRUKTURNIM PROJEKTIMA U LOKALNIM SAMOUPRAVAMA

Biće para, nema projekata

Izlazak iz svetske ekonomske krize značiće novi investicioni ciklus za investitore, a taj trenutak Srbija treba da dočeka sa spremnim projektima. U upravljanju projektima glavnu ulogu imaće lokalne samouprave, iako većinu odluka donosi centralna vlast. Upravo prenošenje ovlašćenja i odlučivanja na lokalni nivo činiće značajan korak u privlačenju investicija, smatraju učesnici konferencije "Gradimo zajedno" o upravljanju infrastrukturnim projektima u lokalnim samoupravama, koji je organizovala Business info grupa

Izgradnja infrastrukture važi za najznačajniji uslov za privlačenje investicija. Međutim, neki tvrde da su od toga važniji pravna sigurnost i kvalitetni obrazovani kadrovi koji su u stanju da upravljaju velikim projektima. Tome u prilog govore i iskustva predsednika opština da je lakše doći do finansija nego do kvalitetnog projekta. Kao i o većini tema i o stanju infrastrukture u Srbiji postoje dijametralno suprotna mišljenja. Jedni tvrde da se u poslednje dve godine uradilo više nego za poslednjih dvadeset, a drugi kažu da ništa nije urađeno, ili je urađeno toliko malo da ne može da se poredi sa onim što je učinjeno u drugim zemljama. I jedni i drugi su u pravu, zato što u prethodne dve godine jeste urađeno više nego u

prethodnih 20 godina, ali i zato što smo uradili manje nego neke druge zemlje, kaže **Verica Kalanović, ministarka za Nacionalni investicioni plan.** - Treba imati u vidu s kim se poredimo. Ukoliko se poredimo sa zemljama u okruženju, imali smo manje

sredstava na raspolaganju i danas imamo neuporedivo manja kreditna zaduženja od njih. Ja sam zadovoljna činjenicom da je ova zemlja konačno počela da shvata da nema razvoja bez razvoja infrastrukture. Infrastruktura ne

predstavlja samo izgradnju saobraćajnica, već i izgradnju kapaciteta i osnova za razvoj svih oblasti, uključujući i ljudske resurse. Pod pojmom infrastrukture ne podrazumevamo samo gradnju, već i planiranje, projektovanje, finansiranje,

Verica Kalanović Za lokalnu infrastrukturu sedam milijardi

- Ako govorimo o lokalnim i regionalnim projektima, možemo da računamo na 7,14 milijardi dinara iz budžeta. Možemo da računamo na deo nepotrošenog projektnog zajma Evropske investicione banke od oko 30 miliona evra i to je na raspolaganju za infrastrukturu u 2011. godini. Prijave su završene 15. novembra, određeni su prioriteti i počinje ciklus. Ove godine od budžeta NIP-a traženo je 92 milijarde za infrastrukturne projekte, za lokalne i regionalne projekte. Ipak, svi znamo da za infrastrukturu u ovoj godini nije bilo dovoljno novca - objašnjava Verica Kalanović.

nadzor i merenje rezultata. Jednom rečju, za izgradnju infrastrukture neophodan je sistem za upravljanje projektima.

I kod ocene stanja kapaciteta za upravljanje projektima, ide se u dve krajnosti. Jedni kažu da mi o tome ne znamo ništa i da nemamo sistem za upravljanje projektima, dok drugi kažu da znamo sve i da imamo veliko iskustvo, ali da su vremena teška. Ni jedni ni drugi nisu u pravu. Na izgradnju infrastrukture utiču zakoni, pre svega Zakon o budžetu, Zakon o javnim nabavkama, Zakon o planiranju i izgradnji i Zakon o javnim putevima. Zakon o budžetu obezbeđuje sredstva za realizaciju projekata. Sada se primenjuje kalendarski model koji pravi probleme, jer se veliki projekti ne mogu završiti u jednoj godini, što znači da se mogu finansirati samo njegovi delovi i faze. To znači da svake godine

prolazimo isti postupak od planiranja i nabavke. Zbog toga se u svakoj fazi realizacije velikih projekata gubi 40 odsto vremena godišnje. Rešenje je prelazak na programsko višegodišnje finansiranje projekata i nadam se da će Ministarstvo finansija početi da radi na novom modelu. Primena Zakona o planiranju i izgradnji vezana je za niz stvari, tako da imamo probleme prilikom dobijanja dozvola, eksproprijacije zemljišta, decentralizacije. Treba da se uvede mogućnost paralelnog projektovanja i građenja. Zakon o javnim putevima mora da pretrpi suštinske izmene, kako bi se predvidele nadležnosti i odgovornosti javnih preduzeća koja se bave izgradnjom javnih puteva. Zakon o javnim nabavkama je ocenjen kao odličan, ali u primeni se javljaju problemi

i formalizam dovodi do beskonačnih ponavljanja postupaka. Drugi deo sistema su institucije i potrebna je njihova saradnja. Uz sporost, ogroman broj javnih preduzeća, fondova, agencija, zavoda, dovodi u nedoumicu, a neke imaju i paralelne nadležnosti, pa ljudi ne znaju kome da se obrate. Potrebe za ulaganjem u infrastrukturu nametnule su i nove načine finansiranja projekata. Budžeti velikih projekata su kombinovani sa republičkim, budžetima lokalnih samouprava i projektnim zajmovima. Kod međunarodnih finansijskih institucija postoji nepotrebna krutost u finansiranju. U Srbiji postoji dosta stručnih ljudi koji rade na projektnoj dokumentaciji, ali ne postoji dovoljan broj referentnih projektnih

kuća. Ranije one nisu imale dovoljno posla, sada ga imaju dosta, ali i kratke rokove i prave se greške zbog „olako obećane brzine“. Najslabija karika u lancu upravljanja projektima je nadzor. Naišla sam na čudnu činjenicu da nadzornik ima partnerski odnos sa izvođačem, a ne sa finansijerom. Srbija shvata značaj upravljanja projektima, ali mora još mnogo da uči i zato nam treba obrazovanje u ovoj oblasti. Mi tek pravimo sistem i tek smo na početku procesa koji se zove „projekat uspostavljanja sistema upravljanja projektima“ koji ne znam ni koliko će da traje, ni koliko će da košta. To ne znači da smo ono što se ironično kaže „banana republika“. Jedna od najaktivnijih međunarodnih finansijskih

中国路桥工程有限责任公司
CHINA ROAD & BRIDGE CORPORATION

China Road and Bridge Corporation (CRBC) spada u jednu od najvećih kineskih državnih firmi sa sedištem u Pekingu, čija je primarna delatnost izgradnja puteva, mostova, železnica, aerodroma, luka i drugih infrastrukturnih objekata. Kompanija se takođe i vrlo uspešno bavi trgovinom, lizingom i BOT investicijama. Kao najznačajnija kineska kompanija za izgradnju infrastrukture CRBC je učestvovao u nekim od najvećih projekata u Kini, poznatih i na svetskom nivou: Shanghai Yangtze most koji premošćava najveću reku na svetu - Jangce, u blizini Sangajae Shanghai Donghai most na otvorenom moru; most u zalivu Hangzhou i još mnogo drugih. Prateći kinesku politiku "globalizacije kineskih kompanija", CRBC je učestvovao u infrastrukturnim projektima širom sveta. Trenutno imamo predstavništva u preko četrdeset zemalja širom sveta, a projektom mosta Zemun-Borča, po prvi put se predstavljamo evropskom tržištu.

Na osnovu sporazuma o ekonomskoj i tehnološkoj saradnji potpisanog 2009 god. između kineske i srpske vlade, 2010. godine potpisani su i komercijalni i ugovor o zajmu na osnovu koga je naša firma započela pripreme poslove za izgradnju mosta Zemun-Borča. Novi most preko Dunava biće dugačak 1500m, a širok 29.1m i zajedno sa pristupnim saobraćajnicama će spojiti novi Novosadski drum u Zemunu sa Pančevačkim putem na levoj obali Dunava. Imaće ukupno šest kolovoznih traka i pešačko-biciklističke staze sa obe strane.

CRBC je zainteresovana da saraduje sa svim firmama koje bi da učestvuju u implementaciji projekata u oblasti saobraćajne infrastrukture.

www.crbc.com e-mail: serbia@crbc.com

institucija u kreditiranju Srbije je Evropska investiciona banka. Ona će ove godine uložiti 500 miliona evra u fabriku FIAT u Kragujevcu, napominje **Andreas Beikos, šef regionalne kancelarije Evropske investicione banke.**

- U 2009. godini pozajmili smo skoro 80 milijardi evra širom sveta, a skoro devet milijardi je dato van EU. Prošla godina je bila važna za podršku zemljama članicama, dok će u 2011. uslediti smanjenje aktivnosti zbog oporavka ekonomija. EIB pruža podršku privatnom sektoru, snabdevanju energijom i zaštiti životne sredine. Na Zapadnom Balkanu delujemo kroz pretpristupne fondove. EIB je postala važan igrač u razvoju EU, posebno od 1995. godine i kasnije, kada je Istočni blok

ušao u EU. U regionu smo prisutni od 1977. godine i najveći smo zajmodavci Zapadnom Balkanu. U Srbiji je do sada EIB odobrila oko tri milijarde

evra. Direktno zajmimo za troškove projekata u vrednosti do 25 miliona evra za srednja i mala preduzeća i opštine dajemo kao kredite preko bankarskog sektora.

Kreditima podržavamo programe vlasti i na lokalnom i na republičkom nivou. Od ukupnih sredstava 50 odsto je otišlo transportnom

Andreas Beikos

Lokalni projekti EIB

Andreas Beikos je istakao da Evropska investiciona banka ima relativno mali portfolio za podršku opštinama, ali i da su učestvovali u nekim velikim lokalnim projektima.

- Prvi projekat, zaključen 2003. godine, bio je za obnovu puteva i saobraćajne mreže Beograda i iznosio je 90 miliona evra. Drugi je potpisan 2004. godine za investicije u Novom Sadu i Nišu, u vrednosti od 25 miliona evra, ali ta sredstva još nisu iskorišćena. U projektu izgradnje mosta na Savi finansiramo prilazne puteve i on je

kofinansiran sa EBRD. Iznosi 160 miliona evra u roku od 25 godina. Za projekat odlaganja čvrstog otpada izdvojili smo 140 miliona evra i primena projekta bi trebala da počne sledeće godine. Podržavamo i projekte socijalnog stanovanja i energetske efikasnosti.

sektoru, trećina finansijskom sektoru za posredovanje prema srednjim i malim preduzećima, a ostalo je podeljeno na zdravstvo, obrazovanje, istraživanje, vodu i energiju.

Lup Brefort, direktor kancelarije Svetske banke u Srbiji ocenio je da je preovlađujuće mišljenje da je ekonomski rast izrazito nejednak. Postoje regioni koji rastu brže od drugih. Kontraproduktivno je pokušati preokrenuti ovaj prirodni trend. Lokalna i centralna vlast ne mogu uraditi mnogo, jer će se rast regiona i dalje razlikovati. Rast će i dalje biti geografski nejednak, ali treba svi da imaju korist od tog rasta i tu vlada treba da pomogne. U Srbiji četiri opštine proizvode oko 60 odsto dodate vrednosti u zemlji. Važno je da oni donose koristi celoj Srbiji. Ne

Ministarstvu ekonomije, Ministarstvu finansija ili NIP-a, jer su ti projekti finansijski podržani i od Vlade.

Lup Brefort Opštine do novca preko Vlade

Lup Brefort savetovao je opštinama da se za sredstva Svetske banke prvo nametnu centralnoj vlasti.

- Svetska banka radi sa vladama, dok IFC radi sa privatnim sektorom. Imamo veliki portfolio u infrastrukturnim projektima, kao što je energetska efikasnost u školama, veliki projekat u Boru, ali u svakom slučaju je važno da opštine izlobiraju kod Vlade da podrže njihove projekte, pre nego što izađu pred Svetsku banku. Moj savet je, ako imate veliki opštinski projekat, da ga predstavite

možemo očekivati da će se svuda stvoriti isti nivo rasta i aktivnosti. Nije sve u infrastrukturi. Ona čini veliki deo, ali ima dosta drugih mera kako bi se osiguralo da stanovnici svih regiona osete korist od ekonomskog rasta. Postoje četiri instrumenta

kojima se podstiče integracija brzorastućih regiona sa ostalim regionima. Prvi su institucije. Pravila igre moraju biti ista za sve i u zaostalim regionima ne smeju biti teži uslovi za poslovanje. To nije zadatak samo centralne, već

pre svega lokalnih vlasti. Važan je i ravnopravan pristup socijalnim uslugama, putevima, energiji... Infrastruktura povezuje regione. To nisu samo putevi i železnice, već i telekomunikacije. Za ravnomeran regionalni

Optička mreža kompanije NUBA INVEST pokriva celu Srbiju

Kompanija Nuba Invest je vlasnik najnaprednije optičke mreže koja povezuje Srbiju sa susednim zemljama. Magistralna optička mreža se prostire od Beograda prema granicama sa Hrvatskom, Mađarskom, Bugarskom, Makedonijom i Rumunijom i predstavlja prvu mrežu koja pokriva celu Srbiju i sve tranzitne pravce, uključujući industrijske regionalne centre. Osim skraćivanja tranzitnih pravaca u prenosu podataka, ovu mrežu odlikuje visok kapacitet i pouzdanost u prenosu zahvaljujući upotrebi najnaprednijih tehnologija.

Mreža Nuba Invest je realizovana sa po tri polietilenske cevi prečnika 40 mm, duž svih trasa i u jednu od njih je ugrađen optički kabl bez metalnih elemenata sa 144 vlakna prema preporuci G655E. Preko 1350 km

optičkih vlakana ispunjava potrebe globalnih operatera, međunarodnih i lokalnih provajdera, kao i potrebe drugih kompanija na tržištu.

Izuzev navedene magistralne mreže Nuba Invest razvija i optičku metro mrežu u Beogradu koja povezuje sve delove grada i pokriva 95 odsto urbane površine grada. Ova mreža predstavlja optičku kičmu grada koju mogu koristiti svi učesnici na tržištu, od javnih preduzeća, državne uprave i biznis korisnika do fizičkih lica.

Kompanija Nuba Invest nudi usluge tranzitne interkonekcije, lokalne usluge i infrastrukturne usluge za telekomunikacione operatore, provajdere internet usluga, velike korporacije i državnu upravu.

smart connections

Nuba Invest
Beograd

razvoj neophodno je da se radi po dobrom planu i programu. To je još važnije u zemljama koje nemaju dovoljno sredstava da urade sve što treba i moraju da biraju projekte.

Važno je prvo utvrditi stanje u kojem se nalazi postojeća infrastruktura, ali i ispitati šta ljudima u opštinama nedostaje, koje su njihove potrebe, što se ne čini u nekim zemljama. Takođe, treba proveriti i spremnost građana da prate poboljšanja. Opštine moraju biti sigurne da su investicije održive, odnosno da će imati dovoljno sredstava da održavaju tu investiciju i to se često previđa.

Postoji dovoljno izvora finansiranja, ali je neophodno napraviti dobre planove. Međunarodne finansijske institucije često dobijaju planove na kojima treba još dosta da se radi,

kako bi bili spremni za finansiranje.

Vredno iskustvo o privlačenju investicija dobro isplaniranom izgradnjom infrastrukture dao je **Boris Klančnik, direktor Regionalne razvojne agencije Celje**, gde je napravljen savremen

tehnološki park na mestu propale cinkare.

- Srbija ima puno „brownfield“ zona tipa one u kojoj smo napravili tehnološki park u Celju. Jugoslavija je bila zemlja na visokom tehnološkom nivou. Pravila je tenkove, avione i visokotehnološke

proizvode. Postoji potencijal koji treba iskoristiti. Kada smo počinjali naš projekat, postavili smo pitanje koji je društveni proizvod stare cinkare na zemlji od 17 hektara. Odgovor je bio - nula. Razmišljali smo da od toga napravimo nešto od čega bi koristi imali građani,

Boris Klančnik Povezivanje regiona

Boris Klančnik je ocenio da je Slovenija radila u Jugoslaviji i neka znanja i iskustva iz velikih sistema su ostala.

- Slovenačka i srpska privreda sada rešavaju lokalne probleme i osvajaju lokalno tržište. Trebalo bi da udružimo znanje i infrastrukturu i napadnemo druga tržišta. To je drugi koncept, da ne rešavaš samo unutrašnje stvari, nego da ideš na globalno tržište. Udruživanjem u velikim tržišno orijentisanim projektima stekla bi se kritična masa, finansijski i organizaciono.

Investitori bolje saraduju sa lokalnom samoupravom nego sa državom

U naredne dve godine biće potrebno mnogo truda i ulaganja kako bi stvari značajnije krenule nabolje. Samo uporni i snažni će izneti svoje projekte do kraja. Verujem da ćemo 2015. godine krenuti sa ozbiljnim, većim projektima i tada vidim svetlu tačku na kraju tunela, kaže Krunić

Kada smo došli 2003. godine, vladala je velika ekonomska ekspanzija. Međutim, kako je nastala svetska kriza tako su i nama polako usporavale i stale nove investicije. Moramo biti realni, moramo izdržati i prevazići krizu. Da budem iskren, mi smo u Srbiju došli zato što smo videli kvalitetnu poslovnu priliku. Stvorili smo preduzeća ovde i počeli da radimo. Mi smo ovde videli priliku jer Srbija je centar Balkana. Ukoliko se donošenje odluka prenese na lokalni nivo, investitori će doći i osećaću se mnogo sigurnije. Srbija će polako ponovo doživeti rast i u nekom momentu opet bum, predviđa Slobodan Krunić, predsednik Upravnog odbora „A1S“.

Kako očekujete da će se razvijati uslovi za poslovanje u Srbiji u narednom periodu?

U naredne dve godine biće potrebno mnogo truda i ulaganja kako bi stvari značajnije krenule nabolje. Samo uporni i snažni će izneti svoje projekte do kraja. Verujem da ćemo 2015. godine krenuti sa ozbiljnim, većim projektima i tada vidim svetlu tačku na kraju tunela. Ne treba da se zavaravamo da će kriza sve pogoditi, a samo nas zaobići. Daleko smo mi još od izlaska iz krize i postavljanja države na prave

Lična karta kompanije „A1S“

Čime se bavi „A1S“?

Kompanija „A1“ ima mnogo osnivača iz petnaestak evropskih zemalja. Koncipirana je u dva pravca, jedan su nekretnine i investicije u inženjeringu, a drugi je auto-industrija. U Srbiji je osnovala ćerku firmu „A1S“ 2003. godine.

Kompanija je do sada u Srbiji investirala oko 100 miliona evra, a trenutno se privodi kraju jedno od najvećih gradilišta u Srbiji, u Pančevu „Tamiš kapija 1“ na 45.000 kvadratnih metara koja u ponudi ima izuzetno moderne i kvalitetne stanove po veoma atraktivnim cenama, cenama koje mogu da pariraju aktuelnim državnim stambenim projektima.

Tokom godina poslovanja na ovom tržištu prikupili smo značajan broj kvalitetnih lokacija koje trenutno razvijamo.

Na primer, samo u Indiji je investirano više od 3 mil. evra u proizvodnju hrane „Eskimo S produkt“. To je fabrika za smrznuto voće i povrće koja 95 odsto proizvodnje izvozi. Bazirali smo se na mlade kadrove, na razvoj, na sopstveni softver i pravljenje programa za dugoročno ostajanje na tržištu Srbije, a to je slučaj sa svim našim firmama u okviru sistema.

noge, a za to su najvažniji ekonomija i veliki investitori.

Zašto investitorima više odgovara da odluke o projektima donosi lokalna samouprava?

Ako poslušate i radite u okruženju od petnaest kilometara, znate ljude, lakše je doći do predsednika opštine ili nekog u lokalnoj samoupravi. Ako oni imaju mogućnost donošenja zakonskih propisa, lakše se rešavaju problemi. Ako treba da se krene od mesne zajednice, pa preko opštine, grada, pokrajine do republike, dug je put, gubi se strpljenje i novac.

Da li ima dovoljno dobrih projekata u Srbiji koji bi se mogli finansirati iz evropskih fondova?

Mi smo navikli da pare koje dobijemo potrošimo za predizborne kampanje. Nije predizborna kampanja samo kada se naprave bilbordi, nego i kada se nešto i gradi i otvara, ali to nisu trajni projekti. Moraju se praviti dugoročni i pre svega održivi projekti. Za dobar projekat para u Evropi ima. Zato je potrebno napraviti projekat koji će praviti profit i iz kog će se ići u dalje investicije. Tu je najbolji sklop privatnog kapitala i lokalne samouprave, ali menadžment treba prepustiti mladima koji idu napred. Problem je i što veoma često nemamo dovoljno dobru kon-

trolu projekata, jer su naši mladi obrazovani ljudi otišli iz zemlje. Njih treba vratiti, a one koji su ostali motivisati. Kažemo kako smo vodili velike projekte po čitavom svetu pre 30 godina. Vodili smo pomoću olovke i digitrona, a danas tadašnji inženjeri ne znaju „excell“ da upale. Mladi ljudi to treba da nose. Mi danas imamo nedostatak infrastrukture u kadrovima. Kada imaš kvalitetne kadrove i njima prepustiš odlučivanje, imaš prosperitet.

Kakve probleme imate sa birokratijom i na republičkom i na lokalnom nivou?

U Srbiji propisi i zakoni dolaze u koliziju, ali mi smo projekte koje sprovodimo rešavali na lokalnom nivou. Uzalud zakonski propisi, jer ako se ne donesu podzakonska akta, muka će biti da se ostvare projekti. To će ostati samo puke želje predsednika opština.

Imamo mnogo propisa. Propisi se moraju seći, zakoni moraju biti transparentni, jasni i pravno sigurni, da investitor zna da ima pravnu sigurnost utemeljenu na zakonu. Nejasni zakonski propisi koji govore da može i ovako i onako su ono što najviše smeta u poslovanju. Zakoni se prave sa rupama koje mogu da se iskoriste, zavisi ko kako tumači. A u pravu postoji pravilo „dva pravnika, četiri odgovora“. Svi problemi počinju i završavaju se baš tu.

Da li je teško doći do zemljišta za investicije u Srbiji?

Do isplativog zemljišta je dosta teško doći. Zemljište ima nesleđene imovinske papire i nema infrastrukturu. Mnogi investitori iz sveta su se zatrčali prethodnih godina. Dobili su obećanja da će sve to biti rešeno, a ona nisu ispunjena. Najgore za investi-

tora je kada izgubi poverenje u lokalnu samoupravu i vlast u državi.

Problemi se javljaju i kada treba ekspropisati zemljište za puteve i to je na nivou države. Takođe, u Srbiji je zemljište još društveno i sada se radi konverzija u kojoj nastaju ogromni problemi. Kada je zakon donesen, ispravljan je sa deset amandmana i podzakonskih akata. Kako koji problem naiđe, anulira se prethodni propis i donosi novi. Samo pogledajte šta se radi sa legalizacijom. Donese se jedan zakon, uradiš po njemu, pa se ide dalje. Administracija je troma, a jedino može biti fleksibilna ako se prebaci na lokalnu samoupravu. Mnoge stvari se lakše reše na lokalnu. Centralna vlast polako prepušta odluke lokalnoj samoupravi, ali je i to presporo po mišljenju investitora.

U Srbiji su investitori često prezaduženi, jer su se finansirali kreditima, a tražnja se smanjila zbog krize?

Zato i propadaju, jer investiraju iz kredita. Krediti su skupi i nisu usklađeni sa realnom situacijom niti sa okruženjem u kome poslujemo. Ne postoji biznis koji sa ovim kamatnim stopama može da pravi profit.

Kakvi su planovi vaše kompanije u ovoj godini?

Ove godine završavam projekat vredan 40 miliona evra, „Tamiš kapiju 1“ u centru Pančeva do same reke Tamiš. Sredstva od prodaje stanova u „Tamiš kapiji 1“ nećemo iznositi iz zemlje, već nastavljamo da ulažemo u Srbiju. Razvijaćemo tehnološke parkove i jedno rezidencijalno naselje na lokaciji Trandžament, koja se nalazi pored Petrovaradinske tvrđave, gde smo u posedu 15 hektara najbolje zemlje.

preduzetnici, država i strani investitori, koji bi odatle mogli da krenu u istočnu Evropu. Napravili smo urbanistički plan i programe i onda krenuli u realizaciju. Za početak napravili smo razvojni inovacijski centar. Naš plan je bio da hardver bude zgrada, a softver firme i unutar toga preduzetnički inkubator, odnosno firma za pravljenje novih preduzeća. Bila je potrebna i kritična količina energije, jer ni u Sloveniji nije lako završiti sve poslove. Izgradili smo svu infrastrukturu i tu je sada na oko 18.000 kvadratnih metara preko 110 malih preduzeća. Bitno je da se na jednom prostoru stvara kritična masa preduzeća. Ako od sto jedna izađe na međunarodno tržište, to je uspeh. U drugom delu parka predvideli smo proizvodnju, ali sa tehnologijama 21. veka, odnosno iz oblasti ekologije i obnovljivih izvora energije. Sada se spremamo za dolazak partnera. Mislim da bi tu mogle da dođu i neke srpske firme i da zajedno sa našim preduzećima i strancima radimo zajedno projekte, gde bi se stvarala nova radna mesta i dodata vrednost. To je važno za Sloveniju, jer ne može više održavati dostignuti nivo standarda sa malim nivoom dodate vrednosti. Napravili smo konzorcijum 17 preduzeća za proizvodnju vetrogeneratora. Prvi prototip bi bio od dva megavata sa kojim bi stupili na područje zapadnog Balkana i istočne Evrope. Cenimo da je industrija vetra jako perspektivna industrija i na tom planu bi se mogli povezati i delovi srpske i slovenačke industrije bi zajedno mogli da napadnu tržišta regiona. Možda sam jugonostalgicar, ali Jugoslavija je već bila globalna država i mi smo

već bili globalni igrači. Sada se jesmo raspali na veliki broj malih država, ali možemo biti ekonomski region. Regija zapadnog Balkana mogla bi da se veže zajedno u velike projekte i zajedno da nastupamo prema partnerima kao što je Svetska banka i da dovlačimo investitore, ne samo iz EU već i iz azijskih zemalja. Tako bismo napravili brži razvoj i u Sloveniji i u Srbiji.

Vladan Vasić, predsednik opštine Pirot ocenio je da nema mnogo spremnih višemilionskih projekata u Srbiji, delom i zato što gradonačelnici pre donose popularne političke odluke, umesto ekonomski opravdanih.

- Opština Pirot ima velike potrebe za realizacijom infrastrukturnih projekata, a mogućnosti su skromne i zato moramo da tražimo sredstva za finansiranje i van opštinskog budžeta. Tu mislim na budžete ministarstava ili međunarodnih institucija. Prvi projekat u koji je opština Pirot ušla počeo je 2004. godine i to je program za opštine istočne Srbije, ukupne vrednosti oko pet miliona evra. Pirot je dobio sertifikat kao opština sa povoljnom klimom za ulaganje. Osnovali smo turističku organizaciju Pirotu za prikazivanje turističkih potencijala. Posle smo ušli u izradu strategije upravljanja otpadom i iz opštinskog budžeta smo izdvojili sredstva za izradu projekta regionalne deponije. Problem izrade regionalnih sanitarnih deponija u Srbiji je izražen i veoma malo regiona ih ima. Nekoliko godina smo pravili projekat i uporedo otkupljivali zemljište. Od Evropske komisije smo dobili donaciju od 3,2

Vladan Vasić

Dozvole iz Beograda

Vladan Vasić, gradonačelnik Pirota, napominje da odluke treba spustiti na lokalni nivo.

- Na primer, opština Pirot „gazduje“ Starom planinom, jer je to zaštićeno prirodno dobro. Ako neko želi da napravi vikendicu, vetrogenerator, malu hidrocentralu ili neki turistički objekat, treba da se dogovara sa opštinom oko uslova, ali sve moguće dozvole reguliše ministarstvo. Zamislite investitora koji hoće da napravi vetrogenerator od dva megavata, kakve

probleme ima ako za svaki papir, a ima ih više od 30 u energetici, mora da putuje na relaciji Pirot Beograd 300 kilometara u jednom pravcu.

miliona evra, a od Fonda za zaštitu životne sredine dobili smo oko 1,5 miliona evra, deponija je završena i trenutno se dogovaramo sa okolnim opštinama o upravljanju deponijom i očekujemo da će sledeće godine proraditi. Sledeći projekat je sportska hala, a za gradnju zatvorenog bazena smo pripremili projekat, rešili infrastrukturu i među prvima se prijavili na konkurs Vlade Srbije za podsticaj građevinske industrije. U avgustu je projekat odobren i uskoro počinjemo izgradnju. Projekat je vredeo oko pet miliona evra. Pirot učestvuje i u projektima koje sufinansira nemačka razvojna banka KfW. Jedan od njih je projekat lokalnog sistema grejanja i izgradnja kotlarnice čija je vrednost blizu tri miliona evra. Mi smo granična opština tako da su nam otvoreni prekogranični fondovi za izgradnju infrastrukture. Imamo dobru saradnju sa bugarskim opštinama. Nema mnogo višemilionskih projekata u Pirotu koji su spremni za realizaciju, a siguran sam da nema ni u Srbiji. Ako pogledamo iskustva Bugarske, Rumunije, Češke, procenat

iskorišćenosti sredstava iz evropskih fondova je veoma mali, oko 30 do 40 odsto. Siguran sam da će takav ili još manji procenat biti i u Srbiji, zato što mi iz opština nismo spremni da uložimo mnogo napora u izradu dokumentacije, rešavanje pravno - imovinskih odnosa, reviziju projekata i da onda tražimo izvore finansiranja, nego smo spremni da taj novac uložimo u asfaltiranje ulice, gradnju dečjih parkova ili fudbalskog igrališta, jer je to politički bolje kad kratkovidno gledamo. Mi nemamo više velikih spremnih projekata, ali imamo puno problema koje treba da rešimo. Jedan od njih je prečišćavanje otpadnih voda za ceo grad koji košta od osam do 10 miliona evra. Kada se sprema projekti, izvori finansiranja se nađu lakše nego što mi očekujemo.

Goran Ješić, predsednik opštine Indija, smatra da su za privlačenje investicija od presudnog značaja reforme i kvalitetni kadrovi.

- Na privlačenje investicija utiče infrastruktura, ali ključna stvar su sprovedene reforme. U ovom trenutku ključni problem u Srbiji su i kadrovi i bez rešenja

problema obrazovanja ne možemo dalje. U Indiji smo planski predvideli dve industrijske zone. Jugoistočna je popunjena pre nekoliko meseci i predviđena je za mala i srednja preduzeća. Severoistočna je otvorena 2003. godine i u nju je do sada investirano oko pola milijarde evra. Bez privatizacije, ukupno u Srbiji nije bilo više od 2,5 milijarde evra grinfield investicija. Doneli smo 2001. godine političku odluku da znamo šta hoćemo sa budžetom. Tada smo rekli da javna potrošnja, troškovi političara, plate i opštinska uprava treba da se spuste sa tadašnjih 15 na ispod sedam odsto određenom dinamikom. U prethodnih pet godina za ta dva razdela izdvaja se oko osam do 8,5 odsto u zavisnosti koliko nam država otme para. Lakše je oteti lokalnim samoupravama, nego otpustiti višak iz administracije. Odlučili smo i da 57 odsto budžeta ide u direktne investicije. Posle razvoja strateškog plana, pre sedam-osam godina shvatili smo da je pored reforme javnog sektora najveći problem reforma administracije, smanjenje

korupcije i reforma javnih preduzeća. Mora se poboljšati struktura i počeli smo intenzivno da ulažemo u industrijske zone. Svi naši projekti sa kojima smo aplicirali ka NIP-u su infrastrukturni i održivi. Nismo tražili za crkve, pešačke staze, za fudbalska igrališta, bazene i sportske dvorane, nego za ono odakle će se državi posle vratiti desetak puta više. Samo od PDV-a iz severoistočne radne zone u državnu kasu je ušlo oko 80-90 miliona evra. Potrošili smo sopstvenih sredstava oko 24 miliona evra, uključujući sredstva iz NIP-a. To nam je omogućilo da investitorima ponudimo ključ u ruke. Druga bitna stvar je način upravljanja tim zemljištem. Mi ne želimo da damo za džabe zemljište i indijsko zemljište uopšte nije jeftino. Nalazi se negde na nivou grada Celja. To nije resurs koji možemo tek tako da otuđimo. Razvojem geografskog informacionog sistema (GIS) omogućili smo prihode tog zemljišta nazad u budžet, kako ne bismo uzimali sredstva od NIP-a, nego da imamo sopstvena sredstva kojima ćemo dalje razvijati infrastrukturu. Bez GIS-a ne bismo mogli da upravljamo sistemom i da znamo koliki je porez na imovinu svake parcele i tako možemo da stimulišemo investitore. U pregovorima sa velikim investitorima nikada krucijalna stvar nije zemljište. Kada se radi o investicijama od 30 ili 100 miliona evra, sedam ili osam odsto za zemljište i infrastrukturu se podrazumeva svuda. Više odlučuje to da li imate dobar pravosudni sistem koji omogućava da se naplati faktura u razumnom roku, ili da li imate stabilnu politiku vlade ka evrointegracijama ili reformu administracije i

smanjenje korupcije. Iako se investitori cenjkaju oko zemljišta, to nikada nije ključna stvar. U toku krizne godine seli smo sa ministarstvom i rekli da je ključno da sve što imamo investiramo, kako bi završili

zone i spremni dočekali novi investicioni ciklus stranih kompanija. Kao rezultat najviše smo para potrošili u vreme krize. Plate u opštini Inđija su najmanje u Srbiji, prosečne plate u javnom sektoru su takođe najmanje

u Srbiji. Sada smo svi u Srbiji zamrznuti na istom nivou, i onaj službenik koji izda hiljadu građevinskih dozvola i onaj koji izda dve. To je problem koji moramo da rešimo sa centralnim vlastima.

Kod praćenja projekta ključna je transparentnost dodele sredstava lokalne samouprave. Kako je ministarka Kalanović na čelu NIP-a, kontrola tih sredstava prema lokalnim samoupravama je rigoroznija i kvalitetnija nego kontrola para koje se dobijaju od EU.

Goran Ješić

Partokratija protiv decentralizacije

- Imamo neuređeno političko društvo, visoko centralizovanu državu i partokratiju, tako da ne može da se priča o decentralizaciji - oštar je Ješić.
- Zakon o sredstvima u svojini Republike Srbije donet je 1995. godine, dok je Milošević bio na vlasti. Mi u opoziciji, u koaliciji DOS, rekli smo da ćemo čim dođemo na vlast taj zakon staviti van snage. Od tog trenutka prošlo je 11 godina. Duže smo mi iz DOS-a na vlasti, nego što je Milošević bio. Mi smo od IFC tražili kredit za projekat izgradnje regionalne deponije, koji je sasvim održiv.

Pošto nemamo svoju imovinu, taj kredit je koštao devet odsto. To isto je moj kolega u Celju finansirao sa 2,6 odsto kamate. Razliku plaćaju poreski obveznici, zbog nesposobne administracije koja ne može da donese jedan jednostavan zakon.

Predstavnik investitora, Slobodan Krnić, predsednik Upravnog odbora firme „A1S“ zaključio je da se investitori najsigurnije osećaju kada se odluke donose na lokalnom nivou, u njihovom okruženju.

- „EnA1“ grupa je skup inženjering kuća iz Srbije, Slovenije i Hrvatske, osposobljenih za upravljanje nekretninskim projektima u Jugoistočnoj Evropi. Koristeći znanje i iskustvo lokalnih eksperata, zajedno sa investitorima i kupcima obezbeđujemo uspešne projekte. Mi smo tu da

donesemo projekat, da ga razvijemo i zajedno sa lokalnom samoupravom uspešno dovedemo do kraja. Trenutno imamo 28 nekretninskih projekata, u vrednosti od 420 miliona evra. Od toga je 38 miliona evra završenih, 181 milion evra projekata u procesu izvođenja i 209 miliona evra projekata u razvoju. U Srbiji u koju smo došli 2003. godine imali smo projekat izgradnje stambene zgrade na Lekinom brdu u Beogradu, A1S Novi Beograd, a u Novom Sadu se razvijaju stambeno - komercijalna zona na Petrovaradinskoj tvrđavi. Takođe smo uložili u komercijalno - industrijsku zonu u Šimanovcima, koja je dostigla kritičnu masu investitora. Trenutno najveći projekat je stambeno - komercijalni objekat u Pančevu na 45.000 kvadratnih metara. Ekonomska strategija Evrope do 2020. godine postavlja tačke razvoja, gde se Srbija mora naći. Moramo fokusirati rast na sopstvenim snagama, znanju i digitalnom društvu. Održivi rast i razvoj promoviše očuvanje životne sredine i konkurentski duh. Znanje dovodi investitore i stvara konkurentnost na tržištu. Fokus dolazi na zapošljavanje zasnovano na socijalnoj i teritorijalnoj koheziji. To znači da u lokalnim samoupravama treba da razvijamo projekte koji dovode do zapošljavanja naroda. Ulaganja u infrastrukturu su preduslov lokalnog ekonomskog razvoja. Srbija je trenutno na 121. mestu u svetu po kvalitetu infrastrukture. Mora se ulagati u infrastrukturu, energetska nezavisnu mrežu, zelenu tehnologiju i održivi razvoj. U Sloveniji postoji tesna povezanost privatnog

Optička veza sa Evropom

Kada se govori o infrastrukturi, često se misli samo na puteve, struju, vodu, ali se zaboravlja da je značajan deo infrastrukture modernog sveta i pristup internetu. Kompanija Nuba Invest izgradila je najsavremeniju mrežu optičkih kablova na teritoriji Republike Srbije, koja povezuje Srbiju sa svim zemljama regiona, kaže za Vreme uspeha predsednik Nuba holdinga i generalni direktor Nuba Investa Rasto Tomažič.

Kakvi su planovi kompanije za 2011. godinu i koji projekti su u toku?

Kompanija Nuba Invest izgradila je najsavremeniju mrežu optičkih kablova na teritoriji Republike Srbije, koja povezuje Srbiju sa svim zemljama regiona. Imajući u vidu naše planove u vezi sa eksploatacijom mreže, 2011. godina će biti jedna od najznačajnijih za našu kompaniju.

U budućnosti, nadamo se konkretizaciji projekata internih opštinskih mreža, za svaku od opština u Srbiji, jer postavljanjem naše mreže i najnerazvijenije opštine na teritoriji Srbije biće u mogućnosti da investitorima ponude najkvalitetnije usluge. Takođe kapacitet kablova omogućava svakoj od opština da umreži sve svoje jedinice, organizacije i ustanove.

Kakav je značaj mreže optičkih kablova za jednu zemlju i za njeno povezivanje sa regionom?

Smatramo da je naša mreža jedan od značajnijih infrastrukturnih objekata Srbije od koga će korist imati država, na više nivoa, budžetski i infrastrukturno, zatim investitori, i postojeće velike kompanije, kao i svi građani, korisnici interneta, kablovske televizije i ostalih usluga. Povezivanjem sa operatorima iz inostranstva omogućili smo povezivanje zapadne Evrope sa istokom i jugoistokom najkraćim putem, odnosno direktnom linijom.

Koje su prednosti optičkih kablova u odnosu na alternativne mreže?

Kvalitet i kapacitet optičkih kablova koje smo postavili omogućava pružanje najkvalitetnijih usluga. Uz to, poslovni korisnici koji imaju potrebu za povezivanjem udaljenih lokacija korišćenjem naše optičke mreže, dobijaju mogućnost kvalitetnijeg i sigurnijeg prenosa

podataka uz smanjenje troškova. To olakšava poslovanje kompanijama, kao i svakodnevni život pojedincima.

Kakva je uloga metro mreže za privredu u Beogradu i šta će ona sve povezivati?

Ideja o izgradnji metro mreže u Beogradu javila se iz potrebe za umrežavanjem velikih korisnika. Velike kompanije, ustanove, javna preduzeća i svi drugi učesnici na tržištu imaju potrebu za velikim brzinama interneta, sigurnijim prenosom podataka, mrežom koja omogućava stalnu komunikaciju za ograncima i drugim zgradama van sedišta kompanije, simetričan odnos „download“-a i „upload“-a, video i drugi nadzor i ostale usluge koje ovakva mreža pruža. Osim velikih korisnika od ove mreže će imati koristi i svi građani Beograda.

Kakva su vaša iskustva u saradnji sa državom i lokalnim samoupravama, dobijanjem dozvola?

Ogroman broj dozvola, saglasnosti i sertifikata, koje smo do sada pribavili, proveli su nas kroz veoma komplikovane i složene procedure različitih republičkih organa, od ministarstva do javnih preduzeća i naravno Republičke agencije za elektronske komunikacije (RATEL), ali s obzirom na značaj i veličinu projekta prihvatili smo to kao neizbežno.

kapitala sa lokalnim samoupravama, koja je napravljena kroz formiranje preduzeća lokalne samouprave i privatnog sektora. Angola posle rata je došla u situaciju da ima resurse, ali nema znanje i kadrove. Dali su koncesije, kroz koje su dobili infrastrukturu, a kroz tehnologiju dobili su znanje. Jednim potezom doveli su

investitore i postali jedna od 10 zemalja u svetu sa najbržim razvojem. U lokalnim samoupravama se mora promeniti ambijent. Investitora privlači okruženje, kadrovi, sigurnost. Podzakonski akti i propisi moraju se seći i to će dovesti do jačanja opština, a to znači jačanje Srbije. Pristupnih fondova ima dosta, ali niko nam ih neće

dati na tacni. Moraju se uraditi dobri projekti da bi se konkurisalo za njih. Moramo napraviti dugoročno održive projekte koji će se finansirati iz profita. Mi sada imamo projekte koji se finansiraju iz kredita i ni prvi se ne završi, već se diže kredit za drugi projekat. Važna je kooperativnost lokalne samouprave. Mi smo u Indiji imali problem

sa infrastrukturom i u roku od sedam dana rešili ga sa njima, uložili pet miliona evra i zaposlili 70 ljudi. Komunikacija je od najveće važnosti, da su nam dostupni predsednici opština, predsednici izvršnih odbora, ministarstva, da možemo da kažemo šta nam treba. Što se više odluka donosi na lokalnom nivou, više će investitora doći, jer imaju sigurnost. Svi se osećamo sigurni ako se u našem okruženju donose odluke. Pravni okvir mora biti jasan, da investitori znaju gde su došli, koja pravna sredstva imaju na raspolaganju. Preduprediti tromost administracije i omogućiti dozvole u što kraćem roku. U lokalnim samoupravama moramo imati mlade i perspektivne kadrove kojima ćemo dati odlučivanje u ruke i tako ćemo ostvariti prosperitet.

Slobodan Krnić Saseći propise

Slobodan Krnić ukazuje na to da su u Srbiji zakoni i propisi često u koliziji.
- Mi smo sve probleme rešavali na lokalnom nivou. U Pančevu smo imali problema, jer je grad naplatio sredstva za infrastrukturu, pare su otišle negde, ali uz razumevanje pokrajinskog fonda i lokalne samouprave, obezbedili smo sredstva. Nailazimo na probleme, ali ih rešavamo uz dogovore sa lokalnom samoupravom.

Gradilišta od severa do juga

U srpskoj putarskoj operativi malo je preduzeća koja imaju gradilišta na više lokacija u zemlji i u inostranstvu. Zahvaljujući velikom broju resursa i stalnoj modernizaciji, užički putari grade na najznačajnijim projektima kao što su Koridor 10 i Koridor 11, specijalnim projektima NIP-a, a sa druge strane rade i gradske saobraćajnice i obnavljaju brojne mostove. Građevinska sezona u 2010. god. je u startu kasnila i najpre je trebalo obezbediti posao i potpisati ugovore, ali i pripremiti ljude i mašine. Rokovi su maksimalno skraćeni i mogli su da se ispoštuju samo napornim celodnevnom radom. Dobrim planiranjem i organizacijom poslovanja, što samostalno, što u okviru konzorcijuma ili grupacije, preduzeće „Putevi“ iz Užica uspeo je da obezbedi posao ne samo za ovu, već i za naredne godine.

AKTIVNOSTI PREDUZEĆA

U 2010. godini „Putevi“ Užice su uspeali da obezbede radove na projektima vrednim 85 miliona evra, što je u našim uslovima izuzetan rezultat. Međutim, zbog kašnjenja građevinske sezone najveći deo poslova biće završen u tekućoj godini. Najviše resursa je bilo angažovano na severnom kraku Koridora 10, gde „Putevi“ nastupaju u okviru konzorcijuma domaćih izvođača. Njihov udeo je oko 50% ili 50 km autoputa na deonici Horgoš–Subotica. Uprkos kiši koja je ometala rad putara veći deo maja i juna, radovi su dobro napredovali i trenutno su u završnoj fazi. Svaki lep dan se maksimalno koristi jer su rokovi vrlo kratki. Osim kolovoza, na ovoj trasi treba izgraditi i sedam mostova. I drugi veliki posao je vezan za buduću mrežu autoputeva u Srbiji. Reč je o Koridoru 11 (autoput Beograd–Bar), gde „Putevi“ zajedno sa „Nibensom“ i „Planumom“ gradi deonicu od 12,5 km između Uba i Lajkovca. Iako relativno kratka, ova deonica je izuzetno građevinski zahtevna. Kod Lajkovca treba izgraditi petlju na raskršnici puta M4, most dužine 200 metara preko pruge i još deset drugih mostova. Pri izgradnji nadvožnjaka biće primenjen sistem hidrauličkog potiskivanja, koji je prvi put kod nas korišćen pre 4 godine kada su građeni mostovi na deonici između Borove glave i Kokinog Broda. Vrednost ovih poslova je oko 30 miliona evra. U oktobru je počela izrada zaustavne i rehabilitacija postojeće desne trake autoputa od Levosoja do Preševa. Zajedno sa „Alpinom“, „Putevi“ na autoputu E75 grade tri nadvožnjaka i petlje: Beška, Inđija i Kovilj. Od ostalih značajnijih projekata treba istaći izgradnju novog mosta u Prijepolju dužine 100 metara. Kad je reč o gradskim saobraćajnicama, obavljena je rekonstrukcija 13 ulica u Užicu (vrednost posla je 120 miliona dinara), a u Čačku se radi na izgradnji Bulevara Đorđa Tomaševića u dužini od 1,1 kilometra (predračunska vrednost 100 miliona dinara). Iz kredita Svetske banke finansiraju se radovi na deonici puta od Nove Varoši do Aljinovića (240 miliona dinara). U saradnji sa kolegama iz Požege, „Putevi“ Užice su angažovani na izgradnji 4,5 km puta do brane Svračkovo, gde treba napraviti i jedan most. Uspešno je završena sanacija dva klizišta na putu M23 na deonici od Kraljeva prema Kragujevcu. U saradnji sa firmom „Jukeops“, uspešno je završena sanacija na mostu Kamidžora, a u toku

su radovi na mostu preko pruge u Kraljevu, kao i na novom velikom mostu u Stalaću. Ništa manje nije važna ni sanacija tri tunela koji se nalaze između graničnih prelaza Brodarevo i Gostun. U Crnoj Gori je još aktivno gradilište na obilaznici oko Bijelog Polja. Na deonici dugačkoj 4,5 km ugrađeno je 45.000 kubika betona, a u završnoj fazi je i vijadukt koji je naknadno projektovan. Novi podstrek razvoju preduzeća sigurno će dati i novootvoreni bravarski pogon u Kosjeriću, u kome se već proizvodi bravarija za potrebe gradilišta, ali i za tržište.

NAJBOLJI KAD JE NAJTEŽE

Da se na užičke putare može računati kada su rokovi kratki a posao zahtevan, potvrđeno je kada su se sredinom leta 2010. u najtežem trenutku kao podizvođači „Alpine“, prihvatili složenog posla na rehabilitaciji puta Nova Varoš – Kokin Brod. Deonica dugačka samo 9,5 km prolazi kroz najlepše predele Zlatibora i Zlatara, ali je građevinski izuzetno zahtevna i složena. Osim novog trupa, kolovoza i nekoliko manjih mostova, ispravljene su krivine, podignuta su i tri gabiona da bi se sprečilo klizište, uređene su bankine i ispusti i postavljena nova horizontalna signalizacija. Put je završen tačno na dan predviđen rokom. Sada je putovanje na ovoj deonici bezbednije i prijatnije.

NAJBOLJI KAD JE NAJTEŽE

Bez ulaganja nema ni prosperiteta. Same mašine ne mogu završiti posao, pa zato u „Putevima“ veliku pažnju poklanjaju kadrovskoj strukturi zaposlenih. Zahvaljujući novodobijenim poslovima, broj zaposlenih je povećan sa 1.132 zaposlena na početku 2010. godine, na 260 radnika više na kraju sezone. Osim rukovalaca i operativnih radnika, primljeni su i mladi inženjeri, među kojima ima i pripadnika lepšeg pola, koji su već poslani na gradilišta da uz starije kolege uče zanat i pripremaju se za nove projekte koji kompaniju očekuju u narednom periodu.

Pravi dobitnik ste Vi. Novi Atego. Kamion godine 2011.

Mercedes-Benz
Trucks you can trust

AK MikoM d.o.o. Novi Sad, Temerinski put bb, tel: 021 48 95 600
ASC d.o.o. Subotica, Dušana Krnajskeg 1, tel: 024 620 500
EuroStar d.o.o. Niš, Vojvode Mišića bb, tel: 018 512 064
I.S.N. Automotive d.o.o. Šabac, Majur, Obilazni put bb, tel: 015 379 777

Mercedes-Benz Beograd, Novi Beograd, Omladinskih brigada 33, tel: 011 30 19 062
Mercedes-Benz Beograd, Krnješevci, Industrijska zona bb, tel: 011 30 19 011
Ristić d.o.o. Čačak, Prislonica bb, tel: 032 301 100